

ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНО-ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО МИСТЕЦТВА – ПРІОРИТЕТНЕ ЗАВДАННЯ ШКІЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ

Сучасний стан теорії та практики шкільної музичної освіти характеризується тенденціями оновлення її змісту, пов'язаними з новою парадигмою загальної й мистецької освіти, введенням державних освітніх стандартів, появою новітніх дидактико-технологічних підходів у викладанні музики. У ньому актуалізується питання організації уроку музики як уроку мистецтва, розробляються методи адекватні природі музичного мистецтва; запроваджується багатоваріантність шкільних навчальних програм, активно використовуються сучасні інформаційні технології тощо. Безумовно, інформатизація є двигуном розвитку сучасного освітнього простору. Проте, в сфері музичної освіти ця думка є неоднозначною. З одного боку, інформаційні технології забезпечують інформаційну грамотність учнів, що, безперечно, є актуальним в сучасному інформаційному суспільстві, а з іншого, – роблять доступною інформацію, у тому числі й музичну, достатньо сумнівної якості та такої, що суперечить морально-естетичним уявленням про прекрасне в житті та мистецтві. Справедливим є твердження Л. Масол про те, що естетичне ставлення учнів до світу, до різних видів мистецтва формується переважно під впливом стихійних чинників соціального оточення, зокрема – засобів масової інформації [1].

Педагоги-музиканти занепокоєнні нині масованим наступом розважальної музики, яка, насамперед своєю доступністю, а часто й антиестетичним змістом і формою, перетворилася на звичайний звуковий, розважальний фон. Не маючи сформованого естетичного смаку, «імунітету» до низькопробної музики, учні звикають сприймати її як фон, як «гарнір» до життя (Д. Кабалевський). На жаль недооцінка предметів художньо-естетичного циклу в системі загальної середньої освіти, 5-відсотковий обсяг годин шкільного навчального плану на їх вивчення, зумовлює виникнення складних проблем в аспекті морально-естетичне виховання учнів засобами музичного мистецтва. У зв'язку з цим, центральне місце в оновленні шкільної музичної освіти займає питання пріоритетності її завдань на основі переосмислення концептуальних засад художньо-естетичної освіти учнівської молоді.

У багатокomпонентній структурі змісту шкільної музичної освіти формування досвіду емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього світу, в тому числі і до мистецтва, визначається нині пріоритетним. Зміщення акцентів в змісті шкільної музичної освіти вимагає від учителя глибокого їх усвідомлення і переосмислення. Проте шкільна практика засвідчує непоодинокі факти знаннево-орієнтованої діяльності вчителя, який вбачає мету музичного виховання у формуванні в учнів системи знань та вмінь в сфері музичного мистецтва, надаючи навчально-виховному процесу суто

інформаційного характеру. Не можна погодитись з вчителями, які недостатньо усвідомлюють чи ігнорують специфіку музики як «мистецтва інтонованого смислу» (Б. Асаф'єв), що акумулює емоційний досвід поколінь, втілює і передає специфічними засобами музичної виразності загальнолюдські цінності у формі співпричетності композитора і виконавця до життя, подій у суспільстві, що викликають співучасть, співпереживання, співстраждання й співчуття.

Кожен учитель сьогодні, уважає О. Ростовський, повинен усвідомлювати, що змістом сучасної музичної освіти повинен бути не обсяг знань, вмінь і навичок, якими мають оволодіти учні, а насамперед ті особливі думки, почуття і переживання, що вони мають відкрити у собі й авторах музичних творів. Серед пріоритетних музично-освітніх завдань найважливішим є передача учням досвіду ціннісного ставлення до мистецтва і до дійсності. Адже саме мистецтво виховує силою того ставлення до дійсності, яким володіє автор і яке відображене у творі в цілому [2, с. 190].

Отже, від того як організована музично-освітня робота в школі в урочний та позаурочний час, яку спрямованість, інформаційну чи емоційно-духовну будуть мати уроки музичного мистецтва й позакласні заходи, наскільки ефективно буде використаний 5-відсотковий обсяг навчального часу на уроках, залежатиме, чи будуть ці уроки уроками засвоєння знань про музику, чи вони будуть уроками духовності, де знання про музику і сама музика будуть сприйматися як культурна, духовна цінність і неповторність, створена людським генієм; де справжня музика буде мати суб'єктивно-позитивне значення і смисл, емоційно переживатись як особистісна цінність, особистісне духовне надбання.

Пріоритетність виховних завдань уроків музичного мистецтва, порівняно з дидактичними, обумовлена не тільки загальною гуманістичною спрямованістю навчально-виховного процесу у школі, методологічною переорієнтацією освітнього процесу на розвиток особистості учня, а й особливим призначенням предметів мистецького циклу впливати на внутрішній духовний світ учнів у єдності думки і почуття.

Література

1. Концепція художнього естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах / Л. М. Масол // Шкільний Світ. – 2002. – № 9. – С. 3-25.
2. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : [навч.-метод. посібник] / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. – 640 с.